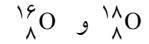

s.soheyli@basu.ac.ir :

(دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۸/۲؛ دریافت نسخه نهایی: ۱۳۹۱/۴/۸)

α

α_{BG}

حال مدل‌های زیادی برای پیش‌بینی کمیت ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت ارایه شده است. یکی از این مدل‌ها که در پیش‌بینی ناهمسانگردی زاویه‌ای بیشتر به کار می‌رود، مدل آماری نقطه‌زینی استاندارد است. پیش‌بینی این مدل برای بسیاری از فرآیندهای شکافت القایی با پرتابه‌های سبک و همچنین با پرتابه‌های یون سنگین در توافق خوبی با داده‌های تجربی است. به عبارتی برای چنین فرآیندهایی، ناهمسانگردی زاویه‌ای رفتار عادی دارد. بررسی‌های نظری نشان می‌دهد که در این سیستم‌ها، کلیه فرآیندهای شکافت منجر به تشکیل هسته

با وجود اینکه بیش از نیم قرن از کشف پدیده شکافت می‌گذرد، تا به حال سازوکار این فرآیند به طور کامل مشخص نشده است. توزیع زاویه‌ای پاره‌های شکافت، منبع غنی از اطلاعات را در مورد چنین فرآیندی فراهم می‌کند. با توجه به داده‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت، مشخص شده است که این کمیت‌ها به عواملی مانند انرژی پرتابه، اندازه عدد اتمی و عدد جرمی، شکل، اسپین و ساختار پوسته‌ای هسته‌های پرتابه و هدف بستگی دارد [۱-۴]. تا به

برای همه پرتاوهای (برخلاف حضور فرآیند شبکافت که با پرتاوهای $\alpha > 20$ است) محتمل است [۱].

تا کنون، معیار رفتار عادی و یا غیر عادی در ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شبکافت را از طریق مقایسه دو کمیت عدم تقارن جرمی (α) و عدم تقارن جرمی بحرانی بوزینارو-گالن (α_{BG}) پیش‌بینی می‌کردند. کمیت‌های α و α_{BG} به صورت زیر تعریف می‌شوند [۸]:

$$\alpha = \frac{A_T - A_P}{A_T + A_P},$$

$$\alpha_{BG} = \begin{cases} p \sqrt{\frac{\chi - \chi_{BG}}{[(\chi - \chi_{BG}) + q]}} & \chi > \chi_{BG} \\ 0 & \chi < \chi_{BG} \end{cases}$$

در این روابط χ پارامتر شبکافت‌پذیری

$$\chi = \frac{Z^2 / A}{50 / 883 \{1 - 1 / 7826 [(N - Z) / A]\}^2} \quad A_T \text{ و } A_P \text{ به ترتیب}$$

اعداد جرمی هسته هدف و پرتاوه و مقادیر q و φ به ترتیب $1/12$ ، $0/24$ و $0/396$ است. تا چند سال اخیر فرض بر این بود که، هرگاه در یک سیستم واکنش شبکافت القایی بزرگتر از α_{BG} باشد، ناهمسانگردی توزیع زاویه‌ای پاره‌های شبکافت با پیش‌بینی مدل آماری نقطه زینی استاندارد در توافق بوده و هرگاه در یک سیستم α کوچکتر از α_{BG} باشد، در آن صورت رفتار غیر عادی در ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شبکافت پیش‌بینی می‌شود [۱]. در بسیاری از واکنش‌های شبکافت القایی اگر چه شرط $\alpha < \alpha_{BG}$ برقرار است، ولی سهم شبکافت غیر هسته مرکب نیز مشاهده شده است. برای نمونه می‌توان به واکنش شبکافت القایی $^{197}_{79}\text{Au} + ^{19}\text{F} \rightarrow ^{197}_{79}\text{Au}$ اشاره نمود [۹]. از طرفی اگر چه برای بسیاری از سیستم‌های شبکافت القایی شرط $\alpha < \alpha_{BG}$ برقرار است، رفتار توزیع زاویه‌ای پاره‌های شبکافت عادی مشاهده شده است. برای نمونه می‌توان به واکنش شبکافت القایی $^{243}_{95}\text{Am} + ^{15}\text{B} \rightarrow ^{198}\text{Au}$ اشاره نمود [۱۰]. بررسی‌ها نشان می‌دهند که برای شبکافتهای القایی با شرط $\alpha < \alpha_{BG}$ و با هسته‌های هدف کروی و پرتاوهایی که هسته مرکب را با مقادیر بالایی از $\frac{B_f}{T}$ تشکیل می‌دهند، برای

مرکب می‌شود. با این حال، برای برخی از سیستم‌های شبکافت القایی با یون سنگین، مقادیر اندازه‌گیری شده ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شبکافت بیشتر از پیش‌بینی مدل آماری نقطه زینی استاندارد می‌باشد، به عبارتی رفتار ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شبکافت غیر عادی است. علت این رفتار را به وجود سهمی از فرآیندهای شبکافت نسبت می‌دهند که منجر به تشکیل هسته مرکب نمی‌شوند (شبکافت هسته غیر مرکب) [۱].

شبکافت هسته غیر مرکب شامل سه نوع ساز و کار مختلف می‌باشد:

(الف) شبکافت: به طور تجربی مشخص شده است که قسمت مهمی از سطح مقطع کل شبکافت در واکنش‌های شبکافت القایی با یون‌های سنگین (در محدوده انرژی کمتر از 10 MeV به ازای هر نوکلئون پرتاوه و برای پرتاوهای با عدد جرمی بزرگتر از 20) مربوط به فرآیند شبکافت می‌باشد [۵ و ۶]. فرآیند شبکافت را می‌توان فرآیندی بین برخورد غیر کشسان عمیق و جوش-شبکافت در نظر گرفت که در آن مقداری از خاطره تشکیل هسته مرکب باقی می‌ماند. تفاوت اصلی فرآیندهای شبکافت و شبکافت، در نحوه تشکیل هسته مرکب می‌باشد و چون این فرآیند شامل برخی از خصوصیات مکانیسم شبکافت می‌باشد، آن را فرآیند شبکافت می‌نامیم.

(ب) شبکافت سریع: در این فرآیند به علت بالا بودن انرژی برانگیختگی و اندازه حرکت زاویه‌ای هسته مرکب، ارتفاع سد شبکافت هسته مرکب بسیار ناچیز می‌باشد و در این صورت هسته مرکب فرصت رسیدن به تعادل در نقطه زینی را نخواهد داشت [۷].

(ج) شبکافت پیش تعادلی: شبکافت پیش تعادلی وقتی به وقوع می‌پیوندد که ارتفاع سد شبکافت با دمای سیستم مرکب قابل مقایسه باشد. این فرآیند زمانی رخ می‌دهد که هسته پرتاوه با کناره هسته هدف تغییر شکل یافته برخورد کند. در حالت شبکافت پیش تعادلی ممکن است خاطره کanal ورودی حفظ شود. این فرآیند حتی وقتی ارتفاع سد شبکافت مخالف صفر (برخلاف شبکافت سریع) باشد نیز اتفاق می‌افتد و وقوع آن

$$T = \sqrt{\frac{E_{c.m.} + Q - B_f - E_R - v_{pre} E_n}{a}}. \quad (2)$$

در این رابطه E_n , E_R , B_f , Q , $E_{c.m.}$, v_{pre} و a به ترتیب انرژی پرتا به در چارچوب مرکز جرم، مقدار Q واکنش، ارتفاع سد شکافت هسته مركب، انرژی چرخشی هسته مركب، کاهش انرژی برانگیختگی هسته مركب بر اثر گسیل هر نوترون، تعداد نوترون های گسیلی قبل از رسیدن هسته مركب به نقطه زینی و پارامتر چگالی تراز هستند.

در این مقاله، کمیت مربع اندازه حرکت زاویه‌ای، از اندازه‌گیری های دیگران گرفته شده است [۱۵ و ۱۶]. همچنین I_{eff} با استفاده از مدل قطره مایعی چرخشی (RLDM) محاسبه شده است. برای محاسبه I_{eff} از مدل سیرک نیز می‌توان استفاده نمود. باید در نظر داشت که مقادیر I_{eff} محاسبه شده با استفاده از مدل سیرک بیشتر از مقادیری است که از طریق مدل قطره مایعی چرخشی به دست می‌آید. برای محاسبه B_f و E_R از RLDM استفاده شده است. در اکثر محاسبات توزیع

زاویه‌ای پاره‌های شکافت، پارامتر چگالی تراز a در گستره $\frac{A}{8}$ تا $\frac{A}{10}$ در نظر گرفته می‌شود که در آن A عدد جرمی هسته

مرکب است [۱]. در این مقاله، پارامتر چگالی تراز را $\frac{A}{8}$ انتخاب نمودیم. با انتخاب یک طیف تبخیری برای توزیع انرژی نوترون، کاهش انرژی برانگیختگی هسته مركب به ازای هر نوترون گسیلی از رابطه $E_n = B_n + 2T$ به دست می‌آید (آنچه بستگی نوترون در هسته مركب، و $2T$ متوسط انرژی جنبشی نوترون گسیلی است). برای تعیین تعداد نوترون های گسیلی قبل از رسیدن هسته مركب به نقطه زینی از اندازه‌گیری های تجربی دیگران استفاده شده است [۱۷-۱۸].

در شکل‌های ۱ تا ۳، پیش‌بینی مدل آماری نقطه زینی استاندارد همراه با مقادیر تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم‌های شکافت القایی

${}^{208}\text{Pb}$, ${}^{32}\text{S}$, ${}^{24}\text{Mg}$ و ${}^{28}\text{Si}$ نشان داده شده است. فرآیند

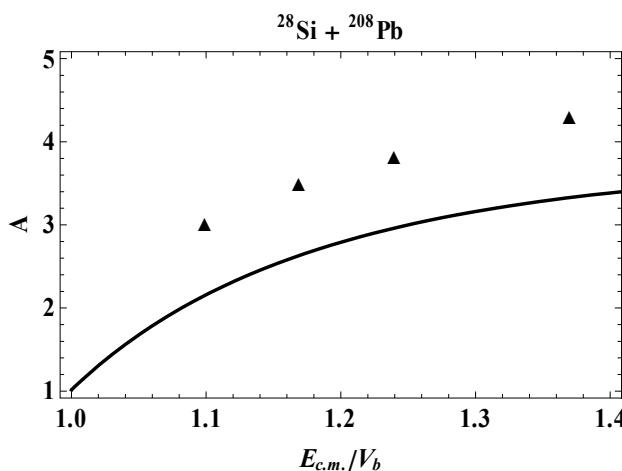
انرژی‌های نزدیک سد کولنی سهمی از شکافت هسته غیر مركب وجود ندارد [۱۱ و ۱۲]. برای مثال می‌توان به سیستم شکافت القایی ${}^{83}\text{Bi} + {}^{19}\text{F}$ اشاره نمود که دارای مقدار α کوچکتر از α_{BG} می‌باشد، ولی رفتار ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت عادی است [۱۱].

در این مقاله، برای اولین بار از طریق مدل آماری نقطه زینی استاندارد، سهم شکافت هسته غیر مركب برای چندین سیستم شکافت القایی با هسته هدف ${}^{82}\text{Pb}$ به دست آمده است و چگونگی وابستگی سهم شکافت هست، غیر مركب را بر حسب عدد جرمی پرتا به بررسی کرده‌ایم. با به دست آوردن کمترین عدد جرمی از هسته پرتا به، که بعد از برخورد با هسته ${}^{82}\text{Pb}$ در انرژی‌های نزدیک سد کولنی، سهم شکافت هسته غیر مركب مشاهده می‌شود، توانستیم شرط مقایسه α و α_{BG} را در پیش‌بینی سهم شکافت هسته غیر مركب و برای هسته‌های هدف کروی ${}^{82}\text{Pb}$ و سنگین‌تر از آن تصحیح کنیم.

نسبت توزیع زاویه‌ای پاره‌های شکافت در زاویه 0° یا 180° درجه بر توزیع زاویه‌ای پاره‌های شکافت در زاویه 90° درجه را ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت تعریف می‌کنیم. برای محاسبه کمیت ناهمسانگردی پاره‌های شکافت از طریق مدل آماری نقطه زینی استاندارد، فرض می‌شود که راستای پاره‌های شکافت به نحوه قرار گرفتن هسته مركب در نقطه زینی بستگی دارد. مطابق با این مدل، کمیت ناهمسانگردی پاره‌های شکافت با رابطه زیر پیش‌بینی می‌شود:

$$A \approx 1 + \frac{\langle I^2 \rangle - \bar{I}^2}{4 I_{eff} T}, \quad (1)$$

در این رابطه $\langle I^2 \rangle$, I_{eff} و T به ترتیب مربع اندازه حرکت زاویه‌ای، گشتاور لختی موثر و دمای هسته مركب در نقطه زینی هستند. مقدار $\langle I^2 \rangle$ را از طریق مدل‌های متفاوت نظیر مدل ونگ، مدل کانال‌های جفت شده و... محاسبه می‌کنند [۱۳ و ۱۴]. دمای هسته مركب در نقطه زینی T از رابطه زیر قابل محاسبه است

شکل ۲. ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم $^{28}\text{Si} + ^{208}\text{Pb}$ بر حسب $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$. منحنی، پیش‌بینی ناهمسانگردی پاره‌های شکافت را با استفاده از مدل آماری نقطه زینی استاندارد نشان می‌دهد. نقاط، اندازه‌گیری‌های تجربی ناهمسانگردی را نشان می‌دهند [۵]. کمیت V_b ، ارتفاع سد کولنی است.

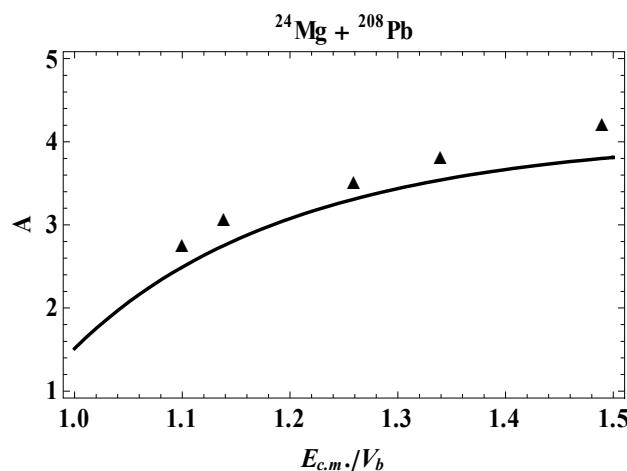
هسته هدف ^{208}Pb در گستره یکسان $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$ ، سهم شکافت

هسته غیر مرکب افزایش می‌یابد. از نقطه نظر تجربی با افزایش عدد جرمی پرتایه برای هسته‌های هدف سنگین، هسته مرکب تشکیل شده ارتفاع سد شکافت کمتری خواهد داشت و فرصت کافی برای رسیدن به حالت تعادل در نقطه زینی را به دست نمی‌آورد و در نتیجه احتمال شکافت هسته غیر مرکب افزایش پیدا می‌کند [۱]. محاسبه سهم شکافت هسته غیر مرکب به روش تجربی بسیار پیچیده است. با روش مقایسه پیش‌بینی مدل آماری نقطه زینی استاندارد و داده‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌های سهم میانگین شکافت هسته غیر مرکب برای سه سیستم شکافت القایی هسته هدف ^{208}Pb با پرتایه‌های مختلف به دست آمده است. اگر سهم ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت ناشی از شکافت هسته غیر مرکب را با

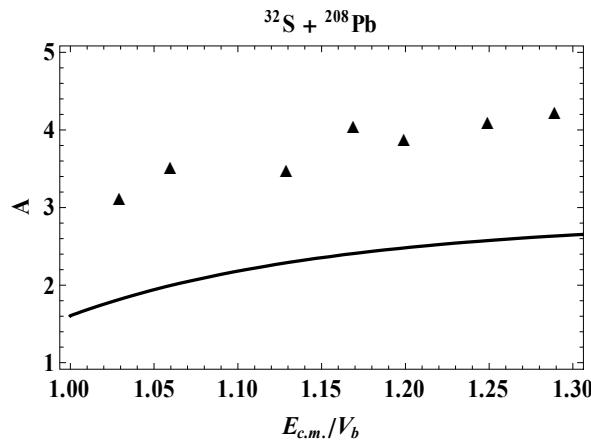
A_{NCN} نشان دهیم، در این صورت خواهیم داشت:

$$A_{NCN} = \frac{A_{\text{exp.}} - A_{th.}}{A_{\text{exp.}}}, \quad (3)$$

در این رابطه، $A_{\text{exp.}}$ داده‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت تجربی، و $A_{th.}$ پیش‌بینی مدل آماری نقطه

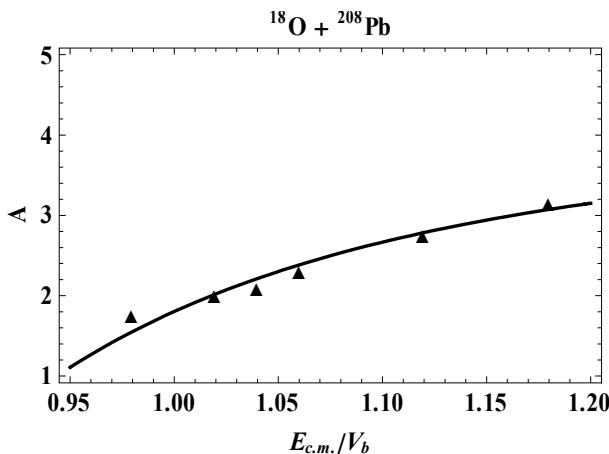

شکل ۱. ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم $^{24}\text{Mg} + ^{208}\text{Pb}$ بر حسب $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$. منحنی، پیش‌بینی ناهمسانگردی پاره‌های شکافت را با استفاده از مدل آماری نقطه زینی استاندارد نشان می‌دهد. نقاط، اندازه‌گیری‌های تجربی ناهمسانگردی را نشان می‌دهند [۵]. کمیت V_b ، ارتفاع سد کولنی است.

شکل ۳. ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم $^{32}\text{S} + ^{208}\text{Pb}$ بر حسب $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$. منحنی پیش‌بینی ناهمسانگردی پاره‌های شکافت را با استفاده از مدل آماری نقطه زینی استاندارد نشان می‌دهد. نقاط هم، اندازه‌گیری‌های تجربی ناهمسانگردی را نشان می‌دهند [۵]. کمیت V_b ، ارتفاع سد کولنی است.

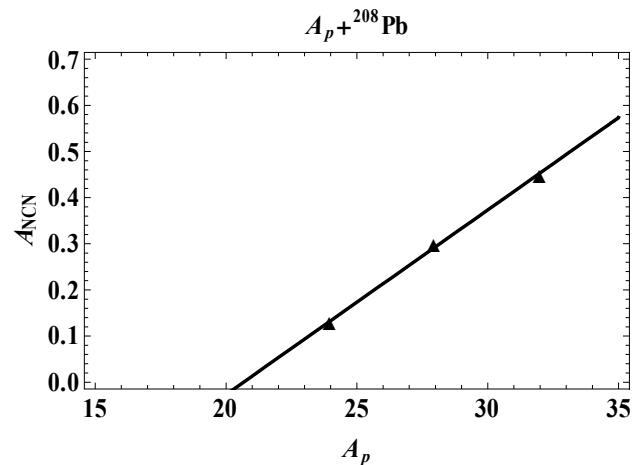
شکافت هسته غیر مرکب، زمانی اتفاق می‌افتد که هسته تشکیل شده از برخورد پرتایه با هدف در نقطه زینی به حالت تعادل نرسد [۱۰]. در این شکل‌ها، سهم شکافت هسته غیر مرکب را برای این سیستم‌ها نیز مشاهده می‌کنیم. مشاهده می‌شود که با افزایش عدد جرمی پرتایه و برای

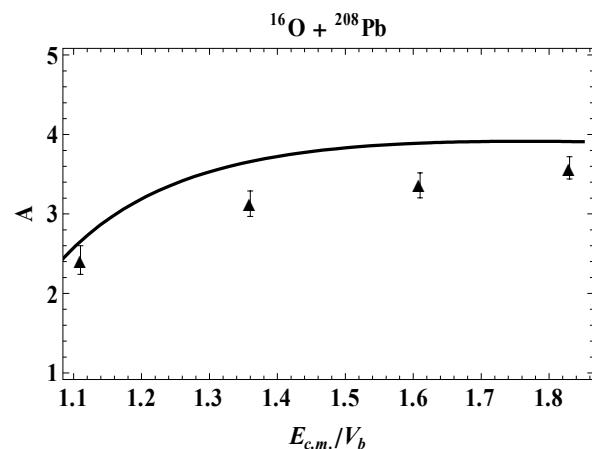
شکل ۶. ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم $^{18}\text{O} + ^{208}\text{Pb}$ بر حسب $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$. منحنی، پیش‌بینی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت را با استفاده از مدل آماری نقطه زینی استاندارد نشان می‌دهد. نقاط، اندازه‌گیری‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای را نشان می‌دهند [۵]. کمیت V_b ، ارتفاع سد کولنی است.

هسته غیر مركب برای سیستم‌های شکافت القابی با هسته هدف ^{208}Pb و پرتا به‌های با عدد جرمی بزرگتر از 20 ظاهر گردد و با افزایش عدد جرمی پرتا به این سهم بیشتر شود. همچنین پیش‌بینی می‌شود که برای پرتا به‌هایی با عدد جرمی کوچکتر از 20 مانند ^{16}O ، ^{18}O و ^{19}F مقدار این سهم صفر باشد. باید دقت داشت که نتیجه به دست آمده در گستره انرژی مورد بررسی صادق است و در انرژی‌های دیگر هیچ‌گونه اظهار نظری نمی‌توان داشت (زیرا ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت علاوه بر وابستگی به اندازه و عدد جرمی پرتا به‌ها، با انرژی پرتا به‌ها در گستره بالای ارتفاع سد کولنی رابطه مستقیم دارد). به عنوان مثال برای سیستم شکافت القابی $^{208}\text{Pb} + ^{20}\text{Ne}$ ، انتظار سهم شکافت هسته غیر مركب را نداریم در صورتی که ناهمسانگردی پاره‌های شکافت اندازه‌گیری شده در انرژی $= \frac{E_{c.m.}}{V_b} = 2/5$ مقدار قابل توجهی از شکافت هسته غیر مركب را نشان می‌دهد.

شکلهای ۵ تا ۷، پیش‌بینی مدل آماری نقطه زینی استاندارد و داده‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت را برای سیستم‌های شکافت القابی $^{16}\text{O} + ^{208}\text{Pb}$ ، $^{18}\text{O} + ^{208}\text{Pb}$ و $^{19}\text{F} + ^{208}\text{Pb}$ نشان می‌دهند.

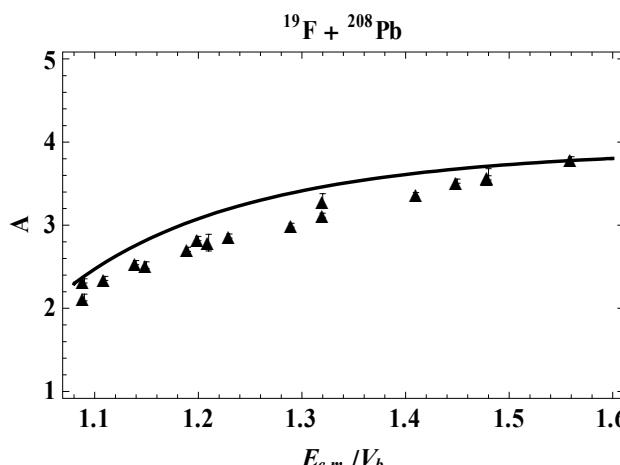
شکل ۴. نمودار سهم متوسط شکافت هسته غیر مركب بر حسب عدد جرمی پرتا به‌های متفاوت برای هسته هدف ^{208}Pb . A_p عدد جرمی پرتا به است.

شکل ۵. ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم $^{16}\text{O} + ^{208}\text{Pb}$ بر حسب $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$. منحنی، پیش‌بینی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت را با استفاده از مدل آماری نقطه زینی استاندارد نشان می‌دهد. نقاط، اندازه‌گیری‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای را نشان می‌دهند [۵]. کمیت V_b ، ارتفاع سد کولنی است.

زینی استاندارد است. در شکل ۴، سهم متوسط شکافت هسته غیر مركب برای سه سیستم شکافت القابی با هسته هدف ^{208}Pb توسط پرتا به‌های با عدد جرمی مختلف در گستره $\frac{E_{c.m.}}{V_b} < 1/35$ نشان داده شده است.

مطابق با نتیجه به دست آمده انتظار می‌رود که سهم شکافت

شکل ۷. ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت برای سیستم $^{19}\text{F} + ^{208}\text{Pb} \rightarrow ^{227}\text{Pa}$ بر حسب $\frac{E_{c.m.}}{V_b}$. منحنی، پیش‌بینی ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت را با استفاده از مدل آماری نقطه زینی استاندارد نشان می‌دهد. نقاط، اندازه‌گیری‌های تجربی ناهمسانگردی زاویه‌ای را نشان می‌دهند [۵]. کمیت V_b ، ارتفاع سد کولنی است.

جدول ۱. مقایسه α و $\frac{\alpha}{\alpha_{BG}}$ برای سیستم‌های شکافت القایی با هسته هدف ^{208}Pb و پرتابه‌های مختلف.

هسته پرتابه	α	α_{BG}	$\frac{\alpha}{\alpha_{BG}}$
^{20}Ne	۰/۸۲۵	۰/۸۷۹	۰/۹۳۹
^{19}F	۰/۸۳۳	۰/۸۷۴	۰/۹۵۳
^{18}O	۰/۸۴۱	۰/۸۶۹	۰/۹۶۸
^{16}O	۰/۸۵۷	۰/۸۷۱	۰/۹۸۴

و پرتابه‌های با اعداد جرمی کوچکتر از ۲۰ را که در این سیستم‌ها سهمی از شکافت هسته غیر مرکب وجود ندارد در جدول ۱ آورده شده است.

مطابق با جدول بالا، هر قدر عدد جرمی پرتابه کوچکتر شود نسبت $\frac{\alpha}{\alpha_{BG}}$ بزرگتر می‌شود. چون این سیستم‌ها هم خوان با مدل آماری نقطه زینی استاندارد می‌باشند، انتظار داریم که برای سیستم‌های شکافت القایی با هسته هدف ^{208}Pb و ^{18}O $\alpha > \alpha_{BG}$ ، همواره سهم شکافت هسته غیر مرکب وجود داشته باشد و برای سیستم‌هایی شکافت القایی با هسته هدف ^{208}Pb و دارای $\alpha < \alpha_{BG}$ ، فقط سهم شکافت هسته مرکب وجود داشته و رفتار ناهمسانگردی زاویه‌ای پاره‌های شکافت یک رفتار عادی باشد. تجربه نشان می‌دهد که با

همان طوری که انتظار داریم، مشاهده می‌شود که هیچ سهمی از شکافت هسته غیر مرکب برای این سیستم‌ها وجود ندارد. زیرا عدد جرمی پرتابه‌ها کوچکتر از ۲۰ است. باید دانست که برای سیستم‌های شکافت القایی $^{19}\text{F} + ^{208}\text{Pb}$ ، ^{18}O و ^{16}O $\alpha < \alpha_{BG}$ بوده و با توجه به این شرط، انتظار سهم شکافت هسته غیر مرکب را داشتیم. بنابراین شرط مقایسه α و α_{BG} نمی‌تواند وجود یا عدم وجود سهم شکافت هسته غیر مرکب را برای سیستم‌های شکافت القایی با هسته هدف ^{208}Pb پیش‌بینی کند. علت عدم مشاهده سهم شکافت هسته غیر مرکب در این سیستم‌ها به کروی بودن هسته هدف مربوط می‌شود [۱ و ۱۱]. مقادیر α و α_{BG} و همچنین نسبت این دو کمیت برای سیستم‌های شکافت القایی با هسته هدف ^{208}Pb

۳. رفتار سهم متوسط شکافت هسته غیر مرکب با عدد جرمی پرتا به های متفاوت کاملا خطی به دست آمد. مطابق با رابطه بین سهم متوسط شکافت هسته غیر مرکب بر حسب عدد جرمی پرتا به در واکنش های شکافت القایی با هسته هدف پرتابه هایی با عدد جرمی کوچکتر از $20^{\circ}8\text{Pb}$ α_{BG} پیش‌بینی شد که برای شکافت القایی توسط پرتابه هایی با عدد جرمی کوچکتر از 20° سهم شکافت هسته غیر مرکب وجود ندارد و این سهم برای پرتابه های با عدد جرمی بزرگتر از 20° از رابطه $A_{NCN} = 0^{+0.40}_{-0.81} A_p$ قابل پیش‌بینی است.

۴. با بررسی سیستماتیک توزیع زاویه ای پاره های شکافت روی هسته هدف $20^{\circ}8\text{Pb}$ ، تصحیح مناسبی بر روی شرط مقایسه ای α و α_{BG} برای سیستم های شکافت القایی با هدف های $20^{\circ}8\text{Pb}$ و سنگین تر از آن برای پیش‌بینی سهم شکافت هسته غیر مرکب صورت گرفت. بررسی کار دیگران نشان می دهد که برای سیستم شکافت القایی با

$\alpha > 0.939\alpha_{BG}$ و برای هسته هدف $20^{\circ}8\text{Pb}$ و هسته های سنگین تر از آن سهم شکافت هسته غیر مرکب وجود ندارد.

۵. خطایی که به دلیل انتخاب پارامتر چگالی تراز در گستره $\frac{A}{10}$ تا $\frac{A}{8}$ در محاسبات سهم میانگین شکافت هسته غیر مرکب وارد می شود، کمتر از پنج درصد است.

افزایش عدد جرمی هسته هدف و شکافت های القایی با پرتابه های یکسان، سهم شکافت هسته غیر مرکب افزایش پیدا می کند. بنابراین انتظار می رود که با شرط $\alpha > 0.939\alpha_{BG}$ سیستم های با هدف های سنگین تر از $20^{\circ}8\text{Pb}$ نیز سهم شکافت هسته غیر مرکب وجود داشته باشد ولی برای این سیستم ها با شرط $\alpha > \alpha_{BG}$ نمی توانیم وجود یا عدم وجود سهم شکافت هسته غیر مرکب را مشخص کنیم.

۱. از مقایسه پیش‌بینی مدل آماری نقطه زینی استاندارد با داده های تجربی ناهمسانگردی زاویه ای پاره های شکافت نشان داده شد که با افزایش عدد جرمی پرتا به و در نتیجه با کاهش ارتفاع سد شکافت در سیستم های شکافت القایی با هسته هدف $20^{\circ}8\text{Pb}$ ، مقدار سهم شکافت هسته غیر مرکب به علت افزایش سهم فرآیند شبیه شکافت افزایش می یابد.

۲. پیش‌بینی گشتاور لختی موثر از طریق مدل قطره مایعی چرخشی در مقایسه با مقادیری که از مدل سیرک به دست می آید، کمتر است. بنابراین نتایج به دست آمده با استفاده از مدل قطره مایعی چرخشی، حداقل سهم شکافت هسته غیر مرکب را در سیستم های مختلف نشان می دهند.

- Dasgupta, A Godley, and J O Newton, *Phys. Lett. B* **481** (2000) 160.
8. A Saxena, A Chatterjee, R K Choudhury, S S Kapoor, and D M Nadkarni, *Phys. Rev. C* **49** (1994) 932.
  9. R Tripathi, K Sudarshan, S Sodaye, A V R Reddy, K Mahata, and A Goswami, *Phys. Rev. C* **71** (2005) 044616.
  10. R Tripathi, K Sudarshan, S Sodaye, S K Sharma, and A V R Reddy, *Phys. Rev. C* **75** (2007) 024609.
  11. A M Samant, S Kailas, A Chatterjee, A Shrivastava, A Navin, and P Singh, *Eur. Phys. J. A* **7** (2000) 59.
  12. S Appannababu, S Mukherjee, N L Singh, P K Rath, G Kiran Kumar, R G Thomas, S Santra, B K Nayak, A Saxena, R K Choudhury, K S Golda, A Jhingan, R Kumar, P Sugathan, and H Singh, *Phys. Rev. C* **80** (2009) 024603.
  13. R Vandenbosch, *Ann. Rev. Nucl. Part. Sci.* **42** (1992) 447.

1. S Kailas, *Phys. Rep.* **284** (1997) 381.
2. J P Lestone, A A Sonzogni, M P Kelly, and R Vandenbosch, *Phys. Rev. C* **56** (1997) 2907.
3. R Vandenbosch, J D Bierman, J P Lestone, J F Liang, D J Prindle, A A Sonzogni, S Kailas, D M Nadkarni, and S S Kapoor, *Phys. Rev. C* **54** (1996) R977.
4. A Shrivastava, S Kailas, A Chatterjee, A M Samant, A Navin, P Singh, and B S Tomar, *Phys. Rev. Lett.* **82** (1999) 699.
5. B B Back, R R Betts, J E Gindler, B D Wilkins, S Saini, M B Tsang, C K Gelbke, W G Lynch, M A McMahan, and P A Baisden, *Phys. Rev. C* **32** (1985) 195.
6. B B Back, R R Betts, K Cassidy, B G Glagola, J E Gindler, L E Glendenin, and B D Wilkins, *Phys. Rev. Lett.* **50** (1983) 818.
7. C R Morton, D J Hinde, A C Berriman, R D Butt, M

-
17. A Saxena, A Chatterjee, R K Choudhury, S S Kapoor, and D M Nadkarni, *Phys. Rev. C* **49** (1994) 932.
  18. D O Eremenko, A V Dermenev, V A Drozdov, S Yu Platonov, O V Fotina, M H Eslamizadeh, and O A Yuminov, *Physics of Atomic Nuclei* **69** (2006) 1423; *Bulletin of the Russian Academy of Sciences: Physics*, **71**, 3 (2007) 393.
  14. S Soheyli and M Khamehchi, *Phys. Rev. C* **82** (2010) 014605.
  15. A Ya Rusanov, G D Adeev, M G Itkis, A V Karpov, P N Nadtochy, V V Pashkevich, I V Pokrovsky, V S Salamatin, and G G Chubarian, *Nucli Experiment* **70** (2007) 1724.
  16. A Karnik, S Kailas, A Chatterjee, A Navin, A Shrivastava, P Singh, and M S Samant, *Phys. Rev. C* **52** (1995) 3189.